

Obsah

Předmluva	11
Přehled použitých zkratk	15

Část I.

Metamorfózy nadačního práva v Evropě.....	17
Úvodem.....	17
Kapitola 1	
Proměny nadačního práva v Evropě: historické souvislosti.....	18
Kapitola 2	
Proměny nadačního práva v Evropě: společné vývojové tendence na počátku 21. století	23
1. Úvodem	23
2. Liberalizace nadačního účelu.....	23
3. „Privatizace“ dohledu nad nadacemi	25
4. Umožnění podnikání nadacím	27
5. Zpříšňování pravidel pro vnitřní organizaci nadace	28
6. Závěr	30
Kapitola 3	
Jsou fundace z Venuše a korporace z Marsu?	32
Několik úvah nad pronikáním korporačních prvků do nadačního práva ..	32
1. Úvodem	32
2. Fundace a korporace.....	34
2.1. Základní charakteristika fundace	34
2.2. Základní charakteristika korporace.....	35
2.3. K rozdílům mezi fundací a korporací	36
3. Korporační prvky v nadačním právu.....	38
4. Charakteristika jednotlivých přístupů (modelů) ve vybraných evropských zemích	39
4.1. Model „tradiční“ (Německo / Švýcarsko)	39
4.2. Model „střední cesta“ (Lichtenštejnsko/ Rakousko).....	40
4.3. Model „liberální“ (Nizozemí).....	41
5. Koncept zvolený pro fundace v novém českém občanském zákoníku	42
6. Závěrem.....	44
7. Doslov.....	46
Kapitola 4	
Nadace (a trusty) v kontinentální Evropě: pohled funkcionální	46
1. Úvodem	46

2. Nadace ve formálně právním a funkčním pojetí.....	47
3. Nadační účel: středobod nadačního práva	48
4. K rozdílu mezi nadací a trusty (resp. trust-like institutes)	50
4.1. <i>Trust-like institutes v kontinentální Evropě</i>	51
5. Nadace před a po rekonstrukci soukromého práva	53
6. Svěřenský fond: jeho právní povaha a funkce	54
7. Závěrem.....	57

Část II.

Europeanizace nadačního práva	59
Úvodem.....	59
Kapitola 1	
K překonávání bariér přeshraničního působení nadací v Evropě nástroji evropského práva	60
1. Úvodem	60
2. Nadace v judikatuře Soudního dvora Evropské unie	61
2.1. <i>Tzv. „Stauffer case“</i>	62
2.2. <i>Tzv. „Persche case“</i>	63
2.3. <i>Tzv. „Missionwerk Heukelbach case“ a další</i>	64
3. Přeshraniční působnost nadací a její limity	65
3.1. <i>Model Status Quo, případně v kombinaci s instrumenty “soft law”</i>	65
3.2. <i>Model harmonizace</i>	66
3.3. <i>Model smluvní</i>	67
3.4. <i>Model Statutu Evropské nadace</i>	67
3.5. <i>Model Statutu Evropské nadace spolu s jednotným daňovým režimem</i>	68
4. Závěrečné shrnutí	69
Kapitola 2	
Fundatio Europea: Quo vadis?.....	69
1. Fáze prenatalní.....	69
2. Zrození Fundatio Europea	73
2.1. <i>Základní charakteristika Fundatio Europea</i>	73
3. Fundatio Europea: Quo vadis?	77

Část III.

Nadační právo po rekonstrukci soukromého práva	79
Úvodem.....	79
Kapitola 1	
Fundace v novém občanském zákoníku.....	79
1. Koncepce nadačního práva v českém prostředí.....	79
2. Změna systematiky uspořádání úpravy fundací.....	80

3. Krátký exkurs do novodobé historie českého nadačního práva (po roce 1990).....	80
4. „Mnohost“ nadačních forem.....	82
5. Subsidiarita uvnitř nadačního práva?.....	84
6. Specifika postavení zakladatele fundace	85
7. Pojmové znaky fundace	86
7.1. Účel fundace.....	87
7.2. Majetek fundace.....	89
7.3. Organizační struktura fundace.....	89
8. Povinnosti členů orgánu a jejich odpovědnost vůči fundaci	92
9. Dohled nad fundacemi a ochrana věřitelů	94
10. Stručné shrnutí rozdílů mezi nadačním fondem a nadací.....	95
11. Závěr	96

Kapitola 2

Nadační fond po rekonstrukci soukromého práva. Subsidiarita či analogie uvnitř nadačního práva?.....	97
1. Úvodem	97
2. Právní rámec pro nadační fondy.....	100
3. Prostor pro vůli zakladatele	101
4. Subsidiarita versus analogie uvnitř nadačního práva?.....	103
5. „Mlčení“ zákonodárce.....	107
6. Závěr.....	109

Kapitola 3

Nadační fond v realitě nového občanského zákoníku.....	110
1. Úvodem	110
2. Základní charakteristika nadačního fondu	110
3. Účel nadačního fondu	113
4. Majetek nadačního fondu a jeho použití.....	115
5. Podnikání nadačního fondu.....	117
6. Vnitřní poměry nadačního fondu.....	120
7. Reportní povinnost a audit	122
8. Zrušení nadačního fondu	122
9. Závěrem.....	123

Kapitola 4

Odras proměn nadačního práva v judikatuře českých „nejvyšších“ soudů.....	126
1. Úvodem	126
2. Judikatura prvorepublikových „nejvyšších soudů“ související s nadačním právem	126
2.1. Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSR, NS R I 313/22 (Vážný č. 1559)	127
2.2. Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSR, NS R II 328/20 (Vážný č. 717).....	127
2.3. Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSR, NS Rv I 859/21 (Vážný 1533).....	127
2.4. Rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ČSR, 16086/35 (Bob. F č. 7616)..	128
2.5. Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSR, NS R V 16086/35 (Vážný).....	128

2.6.	Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR, NS RV I 625/43 (Vážný č. 18669)...	128
2.7.	Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR, Nejvyšší soud RV 16664/34 (Vážný)..	128
2.8.	Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR, Nejvyšší soud RV 981/35 (Vážný).....	128
2.9.	Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR, NS RV 9680/32 (Vážný).....	129
3.	Nadace a nadační fondy v judikatuře českých soudů po roce 1990.....	129
3.1.	Fundace soukromého a veřejného práva.....	130
3.2.	K právní osobnosti „historických“ nadací.....	131
3.3.	K právní povaze nadace a jejich účelu.....	132
3.4.	K přizpůsobení dříve založených nadací nové právní úpravě.....	133
3.5.	Nadace a restituce.....	133
3.6.	Založení a vznik fundace (judikováno o jiných právnických osobách, ale použitelné pro fundace).....	133
3.7.	Daňové souvislosti (judikováno i pro jiné právní formy, ale lze použít i pro fundace).....	134
4.	Závěr.....	135

Kapitola 5

Nadace, nadační fondy, svěřenské fondy a daně	136
1. Úvodem	136
2. Základní koncepční přístup a politické souvislosti	136
3. Daňová registrační povinnost	138
4. Veřejně prospěšný poplatník	139
4.1. Legální definice v § 17a zákona o daních z příjmů.....	139
4.2. Konstrukce daňového základu veřejně prospěšných poplatníků	140
4.3. Výčet daňových benefitů spojených s veřejně prospěšnými poplatníky.....	141
4.4. Snížení daňového základu pro dárce.....	141
4.5. Osvobození darů od daně z příjmů	143
5. Daňový režim pro nadace - shrnutí.....	143
6. Daňový režim pro nadační fondy - shrnutí.....	144
7. Daňový režim pro svěřenské fondy - shrnutí.....	144
8. Zahraniční fundace (trusty a obdobná zařízení) v českém daňovém právu.....	145
9. Závěr	146

Část IV.

Srovnávací pohled do Evropy - vybrané otázky.....	147
Úvodem.....	147

Kapitola 1

K formám fiduciární správy majetku v Německu, Rakousku, Lichtenštejnsku a České republice: stručný exkurs	148
1. Úvodem	148
2. Německá samostatná a nesamostatná nadace.....	149
3. Rakouská soukromá nadace.....	151
4. „Treuhanderschaft“ a nadace v Lichtenštejnsku	152

5. Svěřenský fond, fundace a přidružený fond v novém českém občanském zákoníku.....	153
6. Haagská konvence o aplikovatelném právu na trusty a jejich uznávání jako projev snahy o emancipaci trustových struktur v Evropě?	155
7. Závěrem.....	156
Kapitola 2	
K přípustnosti podnikatelských aktivit nadací v Evropě na počátku 21. století.....	157
1. Úvodem	157
2. Podnikání nadací	158
3. Formy podnikání.....	159
3.1. Přímé podnikání nadací.....	160
3.2. Majetková účast na podnikání jiných osob, tzv. „nepřímé“ podnikání.....	163
4. K limitům podnikatelských aktivit nadací v novém českém občanském zákoníku	163
4.1. Základní pravidla pro podnikání nadací.....	163
4.2. Limity pro podnikání	164
5. Ochrana věřitelů podnikající nadace	166
5.1. Prostředky ochrany věřitele a jejich využitelnost	166
5.2. Ochrana věřitelů podnikajících nadací v novém českém občanském zákoníku... ..	170
6. Závěrem.....	171
Kapitola 3	
Nadační právo v Rakousku – vhodná inspirace nebo odstrašující příklad?.....	173
1. Úvodem	173
2. Historické souvislosti.....	174
3. Aktuální koncepční uchopení rakouského nadačního práva.....	176
4. Empirická data o lecčem vypovídající?	179
4.1. Problém vnitřní rozpolcenosti nadačního sektoru v Rakousku.....	179
5. Závěrem.....	181
Závěrečné shrnutí	183
Summary	185
Literatura a další použité zdroje	189
Použitá judikatura	196
Rejstřík.....	199